

Noteringar från
diskussionsmöten efter
seminarier i projekt RegAI, våren
2021

2021-06-09

Thomas Kvist
Region Västerbotten
Regionala utvecklingsförvaltningen
Näringsliv och samhälle

thomas.kvist@regionvasterbotten.se

Noteringar från diskussionsmöten efter seminarier genomförda av projekt RegAI under 2021

Region Västerbotten, IT & Telekomföretagen och Malå kommun arrangerade under våren 2021 en serie seminarier kring Artificiell Intelligens och dess strategiska betydelse för näringslivet i länet. Syftet var att adressera den potential och de utmaningar som Artificiell Intelligens innebär för länets näringsliv och hur strategier och affärsmodeller påverkas av denna tekniks intåg.

Seminarierna finns inspelade på denna adress:

<https://youtube.com/playlist?list=PLeQUWmy3PreOl2pmX4barSL&wZEwtm0nY>

Efter vart och ett av dessa seminarier genomfördes diskussionsmöten där innehållet avhandlades och reflektioner utifrån erfarenheter av/kunskap om från näringslivet i länet gjordes. Detta dokument innehåller sammanfattande noteringar från dessa möten.

Seminarierna var ett samarbete mellan IT & Telekomföretagen, föreläsarnas företag och projekt RegAI. Projektet finansieras av Tillväxtverket via Europeiska regionala utvecklingsfonden, Region Västerbotten och Malå kommun.

Lars Lundberg, IT & Telekomföretagen har varit central i att möjliggöra seminarieriet.

Föreläsarna är verksamma vid följande företag/organisationer:

Tillväxtanalys (Irene Ek), Tieto-Evry AB (Christian Guttman, Magnus Hjelmfeldt), Skogsstyrelsen (Halil Radogoshi) Norna AB (Michael Collaros), AFRY - ÅF Pöyry AB (Hema Lehocky)

2021-06-01

Sammanfattande minnesanteckningar från diskussionsmöten kring upptag av AI i västerbottens näringsliv

1. Var i företaget ska AI införas först?

AI är enklast att införa i slutet av en produktionsprocess. Ju tidigare i processen desto större risk för man skapar interna flaskhalsar som hindrar AI-lösningen att ge effekt på sista raden i bokslutet.

Ett projekt som inför AI i en värdekedja med små och stora företag inblandade vore intressant. En blandning av små och stora företag nödvändigt för att fart på utveckling. Värdekedjan en bra utgångspunkt. Kanske enklare att införa AI på detta vis än att jobba med ett företag i taget.

Skogsindustrin har kommit längre kring digitalisering AI än trävaruindustrin. Om man utgår från en värdekedja inom skog/trä kunde trävaruindustrin få draghjälp.

Kanske måste man börja med digitaliseringsprojekt som ger omedelbar nytta och som i nästa steg (via bra och strukturerad datainsamling i de digitala tjänsterna) skapar förutsättningar för AI-lösningar. AI-lösningarna blir en slags vision i det första steget. Först när grundläggande datainsamling finns och fungerar och digitaliseringsnivån höjts kan man börja med AI-projekt.

2. Vad ska få företagen att aktivt engagera sig i att införa AI i företagen?

AI måste ses som en produkt som ska marknadsföras mot SME:s mha "Success Stories", relevanta exempel etc.

Ge företagen hjälp med analys av AI-möjligheter för företaget (utan/låg kostnad). Kanske göra detta på tre företag för att få fram goda exempel som kan påverka beslut om införandeprojekt och/eller deltagande i utbildningar hos andra företag.

Skapa exempel genom att utgå från existerande lösningar och "översätta" dem till lösningar som passar målgruppen. Teoretiska "Success Stories" men ändå rimligt goda exempel skulle kunna tas fram på detta sätt.

Att vara underleverantör till ett större företag med AI-ambitioner kan tvinga SME:s att börja använda tekniken, jmf med införandet av CAD/CAM.

Olika analytiker hyser oro kring överlevnadschanserna för många SME:s om man inte hänger med i digitalisering/AI. Men denna "Sense of Urgency" finns inte hos alla företag.

Tiden från att innovation skapats till dess att den är införd verkar vara lång. Närmare 10 år eller mer än 5 år. Går det lika långsamt i konkurrentländer? Vissa delar av träförädlingen utsatta för konkurrens från t ex (Polen). Upplever man att hoten från nya leverantörer som kommer in på marknaden faktiskt är ett hot?

Noteringar från diskussionsmöten
efter seminarier i projekt RegAI,
våren 2021

2021-06-01

Det behövs en en checklista till företag ang vad man behöver göra för att dra nytta av AI (ordning på data etc så man vet var/hur man börjar.

Utgå från reella behov i Industrin och hitta motsvarande existerande AI-lösningar som matchar. Gärna automatiserad rådgivning kring hur AI/ vilka köpbara AI system som skulle kunna hjälpa till att lösa ett specifikt problem i företaget alternativt ordna en Kaggle-tävling kring ett problem som delas av flera.

"AI-coacher" som hjälper samarbetande SME:s att inse möjligheterna med AI och hur man riggar bästa förutsättningar för att lyckas kan fungera. Liknande upplägg finns kring cirkulär ekonomi. Här kunde man också samla en portfölj av "Success Stories" att använda i marknadsföring av AI.

Ett stort projekt med subprojekt som inför AI-lösningar som ger konkret effekt i SME:s kan vara en väg framåt.

En lokal/regional AI-strategi som adresserar verkliga behov hos SME:s. Kring denna strategi kan olika aktörer samlas och bidra utifrån sina egna förutsättningar.

Alla utbildningsprojekt för länets företag bör inkludera digitalisering/AI.

Projekt i företagen kan ha deltagande av studenter som sommarjobbare, eller som en del i deras utbildning vilket skulle gynna både företaget och studenten.

Utgår från vilken AI man använder idag i företagen, t ex bildanalys, kanske utan att man tänker på det. Skulle avdramatisera AI.

3. Vilka hinder finns för ett införande av AI i företagen?

Hur ska införsäljningen av AI ske mot SME:s? Vem gör detta? Någon måste få ett tydligt ansvar för detta.

Ibland prioriteras inte strategiska frågor i mindre företag - för mycket på VD/ägares bord, ej kunskap om möjligheterna och ibland ointresse.

Innovationsviljan/-förmågan är ofta svag. Man vill kopiera det någon annan gjort och som varit framgångsrikt men inte vara först och innovera med de risker/kostnader det medför. I t ex processindustri kan kostnaden för misslyckanden vara mycket stor.

Små företag har svårare att skapa AI-lösningar men lättare att införa dem. Med stora företag är det tvärtom.

I stora företag kan de vara svårare att få med personalen. I mindre företag är man mer involverade och måna om att företaget ska gå bra.

Mellanchefer är ofta mindre intresserade av AI än högre chefer.

Noteringar från diskussionsmöten
efter seminarier i projekt RegAI,
våren 2021

2021-06-01

Brist på data och kostnader för att åtgärda denna brist är ett hinder. En gemensam plattform/ekosystem för kommuner + kommunföretag skulle göra det enklare att få fatt i data från kommunerna som kompletterar företagens egna data gör det möjligt att skapa AI-lösningar till ett rimligt pris. Skulle man kunna ta vidare Skogsstyrelsens "Datahanteringsplattform" och skapa en läns-gemensam resurs? Mindre företag har svårt att göra detta på egen hand och amerikanska molntjänster bli komplicerade att använda när persondata ingår i träningsdatat.

Det är svårt för företag att dela med sig av data om kunder/kunders data. Det vore ett problem i t ex projekt som skulle involvera flera företag i en värdekedja.

I vissa fall finns det data men det saknas kontext/metadata så datat är oanvändbart för AI-ändamål.

Det saknas ofta ett mätbart nuläge som gör att man kan argumentera för att en ny AI-baserad lösning faktiskt gör processen/produkten bättre.

I vissa sammanhang är sensorer som t ex elmätare för oprecisa, de avrundar för mycket i själva mätaren, dvs data förvanskas redan vid källan.

Många av de idéer/uppdrag som skapas vid idéseminarier och liknande måste kasseras. Då är det viktigt att man snabbt inser att det inte håller ("Fail Fast"). Men att få företag att satsa pengar på något som fallerar, även om det sker snabbt, kan vara svårt.

EU menar att förtroende för AI är en förutsättning för att någon ska använda och lita på systemen. Man verkar ska utgå från uppläggen som finns i GDPR och CE-märkning för att "Trustworthy AI" ska uppstå.

Om ny lagstiftning kring "Trustworthy AI" innebär ett strikt produktansvar med höga viten samtidigt som det råder oklarheter kring vad som omfattas kommer detta att verka avskräckande för företag. Kanske kan man genom att enbart skapa AI-stödda system som ger råd till en mänsklig aktör minska den administrativa bördan, dvs ansvaret hamnar på den mänskliga aktören. Kanske finns det även försäkringslösningar för företag om underlättar? Kanske kan man lägga riskfyllda AI-produkter i små produktbolag som får gå i konkurs om viten blir för höga?

Men det finns en risk att kostnaderna för olika analyser/formalia kring CE-godkännanden mm gör det svårt att starta upp i liten skala och med låga kostnader.

Om även användandet av andra företags framtagna AI-lösningar kan bli föremål för viten hämmas inte bara framtagandet av AI-baserade lösningar utan även införandet av lösningar med AI-inslag framtagna av olika systemleverantörer.

Tveksamt om "Regulatory Sandboxes" är en lösning då de som investerar vill att produkten också ska spridas och driftsättas. Det är ju där avkastningen skapas. Vem vill satsa pengar på det som löper stor risk att alltid stanna inom sandlådan som en "Proof of Concept"?

Noteringar från diskussionsmöten
efter seminarier i projekt RegAI,
våren 2021

2021-06-01

4. Hur får man med personalen?

Att sälja in en AI-lösning med enbart effektivitetsargument kanske inte räcker för att undanröja motstånd från anställda. Att de anställdas arbete befrias från trista rutinuppgifter etc, att man får mer tid till intressanta arbetsuppgifter kan däremot vara argument som fungerar

5. Tankar om framtida projekt

Kan man återanvända Michael Collaros idé dvs att via webscraping etc hitta personer att rekrytera? Hitta konkurrenter och analysera deras priser/erbjudanden? Hitta presumtiva kunder, t ex till länets besöksnäring?

Genomföra workshops för att ta fram projektidéer/alt använda sig av innovationsloopen? Kanske samla deltagare i en värdekedja? Skulle näringslivskontoren bjuda in istället för regionen? Hur mycket jobb är det egentligen att få ihop deltagare/väcka intresse? Troligen ett rätt stort och tidskrävande arbete...

Börja med förstudie eller POC? Eller en kombination? Börja i liten skala och test vad som funkar/är ett problem i verksamheten ger lika mycket som en förstudie, gör man något praktiskt upptäcker man ju ändå samma problem som en förstudie skulle identifiera.

Idé kring projekt "AI-guide"

Ta fram en AI-guide för SME som innehåller:

- Nuläget på AI-området, vad konkurrenter gör
- En strategi för hur man ska hantera AI-processen (egen regi, samarbete, inköp)
- Var AI kan fungera bäst, vilken process skapa man börja med
- Vilka kompetensnätverk som finns och som man kan nyttja. Dessa måste sammanställas till en lista med deras profil etc
- Identifiera intressanta fbg mottagliga för AI
- Se till att AI-guiden kompletteras med mänsklig support, t ex av studenter
- Webbplats som håller samman AI för SME